

RAN-2501001204010009 / 2501000104033101

S.Y.B.A. (NEP) (Sem. IV) Examination October - 2025

(Major - 8) Sociology of Social Movement in India

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) પ્રત્યેક પ્રશ્નના જવાબ લખો.
- (3) પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુએ આપેલ છે.
- (4) Write the answer to each question.
- (5) The marks for the question are given on the right side.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર-1. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ)

10

- 1) હર્બટ જ્ઞૂમરે સામાજિક આંદોલનના કેટલા પ્રકારો દર્શાવ્યા છે?
- 2) 'બ્રહ્મ સમાજ'ની સ્થાપના કોણે કરી હતી?
- 3) પ્રાર્થના સમાજની સ્થાપના કોણે કરી હતી?
- 4) ભારતીય કિસાન યુનિયનની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી?
- 5) 'હિન્દ સ્વરાજ' કોનું પુસ્તક છે?
- 6) સતીપ્રથા બંધ કરાવવામાં કયા સમાજ સુધારકનો મહત્વનો ફાળો છે?
- 7) ક્રાંતિકારી આંદોલનની સ્પષ્ટતા કરો.

પ્ર-2. સામાજિક આંદોલનના ઉદ્ભવના સંદર્ભમાં - 'સાપેક્ષિક વંચના' અને 'તણાવ સિધ્ધાંત'ની ચર્ચા કરો.14

અથવા

પ્ર-2. નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.

1. સામાજિક આંદોલનના વિભિન્ન તબક્કાઓની ચર્ચા કરો.
2. સામાજિક આંદોલનની અસરોની ચર્ચા કરો.

પ્ર-3. ભારતમાં થયેલ દલિત ચળવળ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

14

અથવા

પ્ર-3. નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.

1. દેવી આંદોલન વિષે ટૂંકમાં પરિચય આપો.
2. નક્સલવાદી આંદોલનની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

પ્ર-4. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

6+6 = 12

- 1) ચીપકો આંદોલન
- 2) સામાજિક આંદોલન અને સામાજિક પરિવર્તન વચ્ચે આંતરસંબંધ
- 3) બ્રહ્મસમાજ
- 4) સામાજિક આંદોલનનાં કારણો

ENGLISH VERSION

- Q.1. Write a short answer to the following questions. (Any five) 10**
1. How many types of social movements has Herbert Bloomer shown?
 2. Who founded the 'Brahma Samaj'?
 3. Who founded the Prarthana Samaj?
 4. When was the Bharatiya Kisan Union founded?
 5. Whose book is 'Hind Swaraj'?
 6. Which social reformer played an important role in ending the practice of Sati?
 7. Explain the revolutionary movement.
- Q.2. Discuss 'relative deprivation' and 'tension theory' in the context of the origin of social movement. 14**
- OR**
- Q.2. Write the answer to the following questions.**
1. Discuss the different stages of social movement.
 2. Discuss the effects of social movement.
- Q.3. Discuss in detail the Dalit movement in India. 14**
- OR**
- Q.3. Write the answers to the following questions.**
1. Briefly introduce the Devi Movement.
 2. Briefly discuss the Naxalite Movement.
- Q.4. Write a short note. (Any two) 6+6-12**
1. Chipko Movement
 2. Interrelationship between social movement and social change
 3. Brahmo Samaj
 4. Causes of social movements
-